

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2014

1327/2014

Laki

yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta

Oikeusministeriön yhteydessä on itsenäinen ja riippumaton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta, joka käsittelee ja ratkaisee yhdenvertaisuuslain (1325/2014) ja naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986), jäljempänä *tasa-arvolaki*, mukaan sille kuuluvat asiat.

2 §

Lautakunnan jäsenet

Lautakunnassa on puheenjohtaja, joka voi olla päätoiminen. Lautakunnassa on lisäksi vähintään 13 sivutoimista muuta jäsentä. Puheenjohtajan ja vähintään seitsemän sivutoimisen jäsenen tulee olla lainoppineita. Jäsenellä on puheenjohtajaa lukuun ottamatta henkilökohtainen varajäsen.

3 §

Kelpoisuusvaatimukset

Puheenjohtajalla tulee olla hyvä perehtyneisyys lautakunnan toimialaan ja käytännössä osoitettu johtamistaito sekä tuomareiden nimittämisestä annetun lain (205/2000) 11 §:n 1 momentissa tarkoitettu kelpoisuus tuomarinvirkaan. Lautakunnan muilta jäseniltä ja varajäseniltä vaaditaan hyvää perehtyneisyyttä lautakunnan toimialaan. Lainoppineilta jäseniltä ja heidän varajäseniltään vaaditaan lisäksi oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto tai oikeustieteellinen jatkotutkinto.

4 §

Jäsenten nimittäminen

Valtioneuvosto nimittää lautakunnan puheenjohtajan sekä muut jäsenet ja heidän va-

HE 19/2014
HE 111/2014
TyVM 11/2014
EV 223/2014

rajäsenensä neljäksi vuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto määrää yhden lainoppineista jäsenistä lautakunnan varapuheenjohtajaksi, joka puheenjohtajan estyneenä ollessa käyttää puheenjohtajalle säädettyä toimivaltaa.

Jos puheenjohtaja, muu jäsen tai varajäsen eroaa tai kuolee kesken lautakunnan toimikauden, oikeusministeriö nimittää tämän tilalle toisen henkilön jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lautakunnassa tulee olla tasapuolisesti sekä naisia että miehiä.

5 §

Henkilöstö

Lautakunnalla on päätoiminen pääsihteeri. Lautakunnalla voi lisäksi olla pää- tai sivutoimisia esittelijöitä sekä muuta henkilöstöä.

Pääsihteeriltä ja esittelijältä vaaditaan muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto sekä hyvä perehtyneisyys lautakunnan toimialaan.

Oikeusministeriö nimittää lautakunnan pääsihteerin ja muun henkilöstön.

6 §

Jaostot

Lautakunta toimii jaostoihin jakautuneena. Jaostoon kuuluvat jaoston puheenjohtajana toimiva lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä neljä muuta jäsentä, joista kahden on oltava lainoppineita.

Lautakunnalla on hallintojaosto, johon kuuluvat lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä neljä muuta jäsentä. Hallintojaostossa käsitellään lautakunnan hallintoa koskevat asiat.

7 §

Täysistunto

Lautakunnan täysistuntoon kuuluvat lautakunnan puheenjohtaja ja jäsenet.

Täysistunnossa ratkaistaan periaatteellisesti merkittävät ja laajakantoiset asiat. Asian

käsittelemisestä täysistunnossa päättää puheenjohtaja. Erityisestä syystä jaosto voi kuitenkin siirtää sen käsiteltävänä olevan asian täysistunnon ratkaistavaksi.

8 §

Päätösvaltaisuus, äänestäminen ja esittely

Lautakunnan täysistunto on päätösvaltainen, kun läsnä ovat kokouksen puheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä. Lautakunnan jaosto on päätösvaltainen täysilukuisena.

Äänestykseen lautakunnassa sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään äänestämisestä.

Asiat ratkaistaan lautakunnassa esittelystä. Esittelijänä toimii lautakunnan pääsihteeri tai muu tehtävään määrätty lautakunnan esittelijä.

9 §

Jäsenten vastuu ja esteellisyys

Lautakunnan puheenjohtajaan ja muihin jäseniin sekä lautakunnan henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Lautakunnan puheenjohtajan ja muun jäsenen sekä lautakunnan esittelijän esteellisyydestä on voimassa, mitä tuomarin esteellisyydestä säädetään oikeudenkäymiskaaren 13 luvussa.

10 §

Asian vireilletulo

Asia pannaan lautakunnassa vireille kirjallisesti.

Asiaa vireille pantaessa on ilmoitettava:

1) hakijan nimi ja kotipaikka, mahdollisen laillisen edustajan tai asiamiehen yhteystiedot sekä se osoite, johon asiaa koskevat kutsut, kehotukset ja ilmoitukset voidaan lähettää;

2) muiden asianosaisten nimet ja yhteystiedot, jollei näiden tietojen hankkiminen ole hakijalle kohtuutonta;

3) hakijan vaatimus;

4) hakijan vaatimusta tukevat perusteet ja tosiseikat;

5) onko asia ratkaistu tai vireillä tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa, jos tämä on hakijan tiedossa.

11 §

Asian jättäminen tutkimatta

Lautakunta ei ota tutkittavaksi tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa vireillä olevaa asiaa.

Lautakunnan puheenjohtaja voi päättää asian tutkimatta jättämisestä ja hylätä selvästi perusteettoman vaatimuksen.

12 §

Hallintolain soveltaminen

Menettelyyn lautakunnassa sovelletaan hallintolakia (434/2003), jollei tässä laissa, yhdenvertaisuuslaissa tai tasa-arvolaisissa menettelyistä toisin säädetä.

13 §

Muutoksenhaku

Lautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä asian lautakunnassa vireille panneen asianosaisten vastapuolen kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee. Jos asiassa ei ole toimivaltaista hallinto-oikeutta edellä sanotun perusteella, valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valittamalla ei saa hakea muutosta lautakunnan puheenjohtajan päätökseen asian tutkimatta jättämisestä tai vaatimuksen hylkäämisestä. Asian lautakunnassa vireille panneella on oikeus vaatia lautakunnalta oikaisua

puheenjohtajan edellä tarkoitettuun päätökseen. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Lautakunnan oikaisuvaatimusta koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden tällaista asiaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Yhdenvertaisuuslain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettu lautakunnan päätös samoin kuin tasa-arvolain 21 §:ssä tarkoitettu kiello- tai velvoitepäätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei lautakunta tai hallinto-oikeus toisin määrää.

14 §

Tietojensaantioikeus

Lautakunnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja muulta julkista hallintotehtävää hoitavalta, työnantajalta, koulutuksen järjestäjältä ja oppilaitokselta, työmarkkinajärjestöltä tai ammatillista edunvalvontaa harjoittavalta muulta järjestöltä sekä tavaroiden tai palvelujen tarjoajalta maksutta tämän hallussa olevat, lautakunnan käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot.

Lautakunnalla on oikeus saada viranomaiselta ja muulta julkista hallintotehtävää hoitavalta, työnantajalta, koulutuksen järjestäjältä ja oppilaitokselta, työmarkkinajärjestöltä ja ammatillista edunvalvontaa harjoittavalta muulta järjestöltä sekä tavaroiden tai palvelujen tarjoajalta sekä niiden palveluksessa olevalta selvitys seikoista, jotka ovat tarpeen yhdenvertaisuuslain tai tasa-arvolain noudattamisen valvomiseksi.

Lautakunta voi asettaa tietojen- ja selvityksenantovelvollisuuden noudattamisen tehoteeksi uhkasakon. Uhkasakkoa ei kuitenkaan saa asettaa henkilölle, jota on aihetta epäillä rikoksesta, ja tiedot koskevat rikosepäilyn kohteena olevaa asiaa eikä sille, jolla muutoin on lain mukaan oikeus tai velvollisuus kieltäytyä todistamasta tai antamasta asiakirjaa. Uhkasakon asettamisesta ja tuomitsemisesta maksettavaksi säädetään uhkasakko-laissa (1113/1990).

15 §

Palkkio ja käsittelykulut

Lautakunnan jäsenille ja varajäsenille sekä lautakunnan kuulemille asiantuntijoille maksetaan tehtävästään palkkio. Oikeusministeriö vahvistaa palkkioiden määrät.

Asian selvittämisestä ja käsittelemisestä lautakunnassa ei peritä maksua. Lautakunnan toimituskirjat ovat asianosaisille maksuttomia.

Asianosaiset vastaavat omista kuluistaan.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2014

16 §

Työjärjestys

Työskentelyn järjestämisestä lautakunnassa määrätään tarkemmin lautakunnan vahvistamassa työjärjestyksessä.

17 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*